

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД»
МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ
ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО**

Кафедра адміністративного, фінансового та банківського права

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

**з дисципліни:
«ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО»**

Київ 2018

Підготовлено завідувачем кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого МАУП, д.ю.н., доцентом **Муравйовим К.В.**

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного, фінансового та банківського права (протокол № 8 від 26 березня 2018 р.)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Муравйов К.В. Навчальна програма з дисципліни: «Інформаційне право». – К.: МАУП, 2018. – 17 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни: «Інформаційне право», питання для самоконтролю, теми контрольних робіт, а також список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета: Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційне право» є засвоєння основних положень правового регулювання інформаційних відносин, з'ясування основних прав та обов'язків учасників інформаційних відносин, принципів інформаційного права, усвідомлення значення норм права, що регулюють пошук, одержання, виробництво та поширення інформації, нерозривний зв'язок норм права з їх практичним застосуванням відповідними органами.

Завдання: Завдання вивчення інформаційного права визначаються його специфічним значенням у процесі підготовки фахівців на пряму підготовки «Право». Наголос робиться на здобутті студентами узагальнених, систематизованих знань та вмінь, необхідних у їх майбутній практичній діяльності за фахом. Опанування курсу повинно надати можливість студентам зорієнтуватися у масиві інформаційного законодавства у разі виникнення відповідної потреби. Таким чином, основні завдання вивчення навчальної дисципліни передбачають:

- ознайомлення з найважливішими джерелами інформаційного права;
- засвоєння принципів інформаційного права і вміння використовувати їх зміст при розв'язанні конкретних завдань;
- набуття досвіду роботи з відповідними юридичними документами;
- формування правової культури у сфері інформаційної діяльності.

У результаті вивчення дисципліни «Інформаційне право» студенти повинні:

знати:

- основні принципи правового регулювання інформаційних відносин в Україні, загальні засади державної інформаційної політики;
- принципи інформаційної діяльності в Україні, основні нормативно-правові акти та їх положення, якими вона регламентується;
- основні види інформаційної діяльності та загальні засади їх правового регулювання;
- ключові аспекти інформатизації управлінського процесу;
- засади регулювання відносин у сфері діяльності засобів масової інформації;
- принципи правового регулювання відносин щодо інформації різних правових режимів (відкритої, державної таємниці, конфіденційної інформації, комерційної таємниці, персональних даних);
- основні права та обов'язки учасників інформаційних правовідносин, зокрема права та обов'язки громадян та юридичних осіб приватного права в інформаційній сфері.

уміти:

- орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють інформаційні відносини в Україні;

- використовувати норми та принципи національного і міжнародного права стосовно сфери інформаційних правовідносин;
- правильно визначати нормативні акти і положення, що підлягають застосуванню у конкретній ситуації;
- здійснювати юридичне забезпечення інформаційної діяльності та надання інформаційних послуг;
- брати участь в інформаційній діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування
- застосовувати на практиці здобуті теоретичні правові знання.

Вивчення дисципліни повинно базуватись на знаннях, отриманих студентами під час опанування ними фундаментальних положень конституційного, цивільного, адміністративного, кримінального, фінансового права та інших суміжних правових дисциплін і курсів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ “ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО”

№ з/п	Назва змістовного модулю та теми
	ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА Змістовний модуль 1 ПРИНЦИПОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА
1.	Основні поняття і категорії інформаційного права
2.	Предмет, метод і система інформаційного права
3.	Гарантії прав і свобод людини у сфері інформації
4.	Основні напрями реалізації прав і свобод людини у сфері інформації
5.	Правові основи інформаційної безпеки
6.	Правові режими інформації та інформаційних ресурсів
	ОСОБЛИВА ЧАСТИНА Змістовний модуль 2 ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ
7.	Державна таємниця
8.	Конфіденційна інформація
9.	Правові основи захисту інформації
	Змістовний модуль 3 ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ
10.	Правове регулювання засобів телекомунікації
11.	Правове регулювання функціонування мережі Інтернет
12.	Правове регулювання діяльності друкованих ЗМІ та інформаційних агентств
13.	Правове регулювання діяльності електронних ЗМІ
14.	Правове регулювання бібліотечної та архівної справи
15.	Інформаційне забезпечення управлінської діяльності

ЗМІСТ

дисципліни

“ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО”

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Змістовний модуль 1

ПРИНЦИПОВІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

ТЕМА 1

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І КАТЕГОРІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

Цілі і завдання курсу. Інформація як категорія інформаційного права. Загальні та юридичні властивості інформації. Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси. Основні риси сучасного інформаційного суспільства. Програмні нормативно-правові акти щодо формування інформаційного суспільства.

Література [1, 4, 7, 9, 11, 15, 25, 30, 38, 43, 54-58, 60].

ТЕМА 2

ПРЕДМЕТ, МЕТОД І СИСТЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВА

Предмет інформаційного права. Метод інформаційного права. Поняття, система та джерела інформаційного права. Класифікація інформації згідно з національним законодавством (види та галузі інформації). Поняття і структура інформаційних правовідносин. Інформаційний простір та інформаційний суверенітет.

Література [2, 5, 8, 10, 12, 17, 26, 31, 39, 44, 54-58, 65].

ТЕМА 3

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЇ

Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація. Право на інформацію. Право на свободу слова. Право на конфіденційність приватного життя. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері. Підстави та випадки обмеження прав людини у сфері інформації.

Література [3, 6, 9, 11, 13, 18, 27, 32, 40, 45, 54-58, 70].

ТЕМА 4

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В СФЕРІ ІНФОРМАЦІЇ

Право громадян на звернення за наданням інформації. Доступ до правової інформації. Доступ до екологічної інформації. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу. Захист персональних даних.

Література [4, 7, 10, 12, 14, 19, 28, 33, 41, 46, 54-58, 73].

ТЕМА 5

ПРАВОВІ ОСНОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ

Історія формування категорій національна безпека та “національні інтереси”. Поняття національних інтересів та національної безпеки. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України. Напрями державної політики у сфері інформаційної безпеки. Інституціональний механізм інформаційної безпеки. Міжнародно-правові основи інформаційної безпеки.

Література [5, 8, 11, 13, 15, 20, 29, 34, 42, 47, 54-58, 75].

ТЕМА 6

ПРАВОВІ РЕЖИМИ ІНФОРМАЦІЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

Поняття інформаційних ресурсів. Правовий режим інформаційних ресурсів. Режим доступу до інформації, поняття і зміст. Відкрита інформація та інформація з обмеженим обігом. Основні принципи правого регулювання обігу інформації. Обмеження щодо розповсюдження інформації.

Література [6, 9, 12, 14, 16, 21, 30, 35, 43, 48, 54-58, 78].

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА
Змістовний модуль 2
ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ

ТЕМА 7
ДЕРЖАВНА ТАЄМНИЦЯ

Поняття та правовий режим державної таємниці. Державні експерти з питань таємниць. Порядок віднесення інформації до державної таємниці. ЗВДТ. Класифікація видів секретної інформації. Порядок віднесення інформації до державної таємниці. Доступ та допуск до державної таємниці. Міжнародні передачі таємної інформації.

Література [7, 10, 13, 15, 17, 22, 31, 36, 44, 49, 54-58, 80].

ТЕМА 8
КОНФІДЕНЦІЙНА ІНФОРМАЦІЯ

Конфіденційна інформація, що перебуває у власності держави. Порядок надання матеріальним носіям інформації грифу ДСК. Обов'язки посадових осіб та службовців у роботі з матеріалами ДСК. Комерційна таємниця. Інформація, що не може бути комерційною таємницею. Організація та правове забезпечення захисту комерційної таємниці. Обов'язки органів публічної влади, щодо захисту комерційної таємниці. Загальні ознаки професійної таємниці. Адвокатська, лікарська таємниця, таємниця страхування та вчинення нотаріальних дій. Банківська таємниця. Підстави та випадки надання доступу до інформації, що становить банківську таємницю

Література [8, 11, 14, 16, 18, 23, 32, 37, 45, 50, 54-58, 81].

ТЕМА 9
ПРАВОВІ ОСНОВИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ

Основні принципи діяльності із захисту інформації. Захист інформації в інформаційних системах. Технічний захист інформації. Криптографічний захист інформації. Ліцензування та атестація робіт із захисту інформації. Ліцензування господарської діяльності з розроблення, виготовлення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації і торгівлі ними. Національна система конфіденційного зв'язку. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Література [9, 12, 15, 17, 19, 24, 33, 38, 46, 51, 54-58, 82].

Змістовний модуль 3
ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

ТЕМА 10
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСОБІВ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

Основні моделі правового регулювання інформаційної діяльності. Класифікація видів інформаційної діяльності. Міжнародноправові основи

регулювання телекомунікаційних послуг. Міжнародний союз електрозв'язку. Генеральна угода з торгівлі послугами. Правове регулювання використання радіочастот. Національна таблиця розподілу радіочастот. План використання радіочастотного ресурсу України. Розподіл номерного ресурсу. Регулювання ринку телекомунікацій. Національна комісія з питань регулювання зв'язку України.

Література [10, 13, 16, 18, 20, 25, 34, 39, 47, 52, 54-58, 83].

ТЕМА 11

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРНЕТ

Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені в національному законодавстві. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет. Правові основи адміністрування домену UA. Декларація Ради Європи "Про свободу спілкування в Інтернет". Національна програма інформатизації. Електронні документи та електронний документообіг. Концепція створення "електронного уряду". Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів.

Література [11, 14, 17, 19, 21, 26, 35, 40, 48, 53, 54-58, 84].

ТЕМА 12

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДРУКОВАНИХ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Політико-правовий контекст діяльності у сфері масової інформації. Правові основи створення та діяльності друкованих ЗМІ. Умови та порядок державної реєстрації друкованих ЗМІ. Суб'єкти діяльності у сфері друкованих ЗМІ та їх правовий статус. Правовий статус журналіста. Правові основи видавничої справи. Суб'єкти видавничої справи. Про Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. Правові основи діяльності інформаційних агентств. Державна реєстрація інформаційних агентств.

Література [12, 15, 18, 20, 22, 27, 36, 41, 49, 54-58, 85, 97].

ТЕМА 13

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЕЛЕКТРОННИХ ЗМІ

Правові основи діяльності електронних ЗМІ. Структура та повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення. Порядок ліцензування каналів мовлення та умови конкурсу на отримання ліцензій. Державний реєстр телерадіоорганізацій України. Візуальні позначки класифікації відеопродукції. Сутність і структура прав на демонстрацію і розповсюдження фільмів. Державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів. Державний реєстр виробників, розповсюджувачів і демонстраторів фільмів. Державна служба кінематографії. Індокси обмеження демонстрації та розповсюдження.

Література [13, 16, 19, 21, 23, 28, 37, 42, 50, 54-58, 86, 98].

ТЕМА 14

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Правові основи бібліотечної справи. Суб'єкти діяльності в галузі бібліотечної справи. Доступ до інформації в бібліотечній справі. Правове регулювання архівної справи. Суб'єкти правових відносин у галузі архівної справи. Правовий режим архівів. Комплектування, зберігання та облік архівних фондів. Порядок доступу до інформації в архівних фондах.

Література [14, 17, 20, 22, 30, 38, 43, 51, 54-58, 87, 99].

ТЕМА 15

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інформація як складова управлінської діяльності. Поняття інформаційного забезпечення управлінської діяльності. Інформатизація державного управління згідно із Концепцією адміністративної реформи. Інформаційне забезпечення роботи Верховної Ради України. Інформаційні ресурси органів виконавчої влади.

Література [15, 18, 21, 23, 31, 39, 44, 52, 54-58, 88-90, 99-107].

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ:

1. Інформація як категорія інформаційного права
2. Загальні та юридичні властивості інформації
3. Розвиток технологій обробки інформації та їх вплив на інформаційні процеси Основні риси сучасного інформаційного суспільства
4. Програмні нормативно-правові акти щодо формування інформаційного суспільства
5. Предмет інформаційного права
6. Метод інформаційного права
7. Поняття, система та джерела інформаційного права
8. Класифікація інформації в українському законодавстві
9. Поняття та структура інформаційних правовідносин
10. Інформаційний простір та інформаційний суверенітет
11. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та їх класифікація
12. Конституційні засади прав і свобод людини в інформаційній сфері
13. Підстави та випадки обмеження прав людини в сфері інформації
14. Право на звернення щодо надання інформації
15. Доступ до правової інформації
16. Доступ до екологічної інформації
17. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу
18. Захист персональних даних
19. Історія формування категорій національна безпека та національні інтереси
20. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України
21. Основні напрямки державної політики інформаційної безпеки
22. Інституціональний механізм інформаційної безпеки

23. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки
24. Поняття та правовий режим інформаційних ресурсів
25. Режим доступу до інформації, поняття та зміст
26. Основні принципи правового регулювання обігу інформації
27. Обмеження щодо розповсюдження інформації
28. Поняття та правовий режим державної таємниці
29. Державні експерти з питань таємниць
30. Порядок засекречування інформації
31. Класифікація видів секретної інформації
32. Міжнародні передачі таємної інформації
33. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави
34. Комерційна таємниця
35. Професійна таємниця
36. Банківська таємниця
37. Основні принципи діяльності із захисту інформації
38. Захист інформації в інформаційних системах
39. Технічний захист інформації
40. Криптографічний захист інформації
41. Національна система конфіденційного зв'язку
42. Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України
43. Основні моделі правого регулювання інформаційної діяльності
44. Міжнародно-правові основи регулювання телекомунікацій
45. Правове регулювання використання радіочастот
46. Регулювання ринку телекомунікацій
47. Національна комісія з питань регулювання зв'язку України
48. Основні поняття і принципи, пов'язані з функціонуванням Інтернет, визначені в національному законодавстві
49. Суб'єкти і об'єкти правовідносин, які виникають щодо функціонування Інтернет
50. Правові основи адміністрування домену "UA"
51. Декларація Ради Європи "Про свободу спілкування в Інтернет"
52. Національна програма інформатизації
53. Електронні документи та електронний документообіг
54. Концепція створення "електронного уряду"
55. Національний реєстр електронних інформаційних ресурсів
56. Політико-правовий контекст діяльності в сфері масової інформації
57. Друковані засоби масової інформації (преса)
58. Видавнича справа
59. Інформаційні агентства
60. Правові основи діяльності електронних ЗМІ
61. Розповсюдження і демонстрування фільмів

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота складається із теоретичного завдання, яке складається з трьох питань. Теоретичне завдання необхідно виконати у

письмовій реферативній формі шляхом викладення повних та обґрунтованих відповідей на поставлені питання. Відповіді на питання повинні даватися з посиланням на нормативно-правові акти і науково-теоретичні положення щодо теми завдання. У кінці надається список використаної літератури, де зазначаються нормативно-правові акти та література, на які студент посилається при написанні роботи. Список складається з наданням повної назви нормативно-правового акту, автора (авторів), підручника, монографії, статті тощо.

Завдання для контрольних робіт складені у десяти варіантах. Варіант контрольної роботи вибирається за останньою цифрою номера залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифро залікової книжки «1», то студент повинен виконувати перший варіант контрольної роботи тощо.

Варіант №1

1. Загальні та юридичні властивості інформації
2. Доступ до екологічної інформації
3. Державні експерти з питань таємниць

Варіант №2

1. Предмет інформаційного права
2. Інформаційні права громадян як суб'єктів виборчого процесу
3. Порядок засекречування інформації

Варіант №3

1. Метод інформаційного права
2. Захист персональних даних
3. Класифікація видів секретної інформації

Варіант №4

1. Поняття, система та джерела інформаційного права
2. Поняття та правові основи інформаційної безпеки України
3. Міжнародні передачі таємної інформації

Варіант №5

1. Класифікація інформації в українському законодавстві
2. Міжнародно-правові засади інформаційної безпеки
3. Конфіденційна інформація, що знаходиться у власності держави

Варіант №6

1. Поняття та структура інформаційних правовідносин
2. Поняття та правовий режим інформаційних ресурсів
3. Комерційна таємниця

Варіант №7

1. Міжнародно-правові стандарти прав людини в інформаційній сфері та

їх класифікація

2. Режим доступу до інформації, поняття та зміст
3. Професійна таємниця

Варіант №8

1. Підстави та випадки обмеження прав людини в сфері інформації
2. Основні принципи правового регулювання обігу інформації
3. Захист інформації в інформаційних системах

Варіант №9

1. Право на звернення щодо надання інформації
2. Обмеження щодо розповсюдження інформації
3. Банківська таємниця

Варіант №10

1. Доступ до правової інформації
2. Поняття та правовий режим державної таємниці
3. Основні принципи діяльності із захисту інформації

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30 – Ст. 141.
2. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26 – Ст. 131.
3. Методичні рекомендації щодо положень про управління (відділи) з питань взаємодії з засобами масової інформації та зв'язків з громадськістю апаратів центральних і місцевих органів виконавчої влади // Затверджено наказом Державного комітету телебачення і радіомовлення України від 26 березня 2003 року № 59 // Юридичний вісник України. – 2003. – № 32.
4. Положення про Державний комітет телебачення і радіомовлення України, затверджене Указом Президента України від 7 травня 2011 року № 559/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 37. – Ст. 1511.
5. Положення про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 23 квітня 2007 року № 194/5) // Офіційний вісник України. – 2007. – № 30. – Ст. 1235.
6. Положення про державну реєстрацію інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності, затверджене Наказом Міністерства юстиції України від 21 лютого 2006 року № 12/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 23 квітня 2007 року № 194/5) // Офіційний вісник України, 2007. – № 30. – Ст. 1235.

7. Положення про технічний захист інформації в Україні, затверджене Указом Президента України від 27 вересня 1999 року № 1229/99 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 39. – Ст. 1934.

8. Про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України: Указ Президента України від 30 червня 2011 року № 717/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 52. – Ст. 2068.

9. Про бібліотеки і бібліотечну справу: Закон України від 27 січня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 7. – Ст. 45.

10. Про видавничу справу: Закон України від 5 червня 1997 року № 318/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 32. – Ст. 206.

11. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів: Закон України від 23 вересня 1997 року, № 540/97-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1997. – № 50. – Ст. 302.

12. Про державну реєстрацію друкованих засобів масової інформації, інформаційних агентств та розміри реєстраційних зборів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 1997 року № 1287 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 47. – С. 46.

13. Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3475-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 258.

14. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року № 3723-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 52. – Ст. 490.

15. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 43. – Ст. 362.

16. Про державну таємницю: Закон України від 21 січня 1994 року № 3855- XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.

17. Про Доктрину інформаційної безпеки України: Указ Президента України від 8 липня 2009 року № 514/2009 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 52. – Ст. 1783.

18. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

19. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16 листопада 1992 року, № 2782-XII // Відомості Верховної Ради. – 1993. – № 1. – Ст. 1.

20. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 року № 852-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 276.

21. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 36. – Ст. 275.

22. Про затвердження Положення про порядок видачі ліцензії провайдера програмної послуги: Рішення Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення від 28 грудня 2012 року № 2979 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 21. – Ст. 808.

23. Про затвердження Програми інформатизації законотворчого процесу у Верховній Раді України на 2012-2017 роки: Постанова Верховної Ради України від 5 липня 2012 року № 5096-VI // Офіційний вісник України – 2012 – № 58 – Ст. 2322.

24. Про затвердження Статуту та інші питання Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ»: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 липня 1997 року № 749 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 29. – С. 37.

25. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України в ред. ЗУ від 31 травня 2005 року № 2594-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 26. – Ст. 347.

26. Про захист суспільної моралі: Закон України від 20 листопада 2003 року № 1296-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 14. – Ст. 192.

27. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України – 1996. – № 47. – Ст. 256.

28. Про інформаційні агентства: Закон України від 28 лютого 1995 року № 74/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 13. – Ст. 83.

29. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48. – Ст. 650.

30. Про кінематографію: Закон України від 13 січня 1998 року № 9/98-ВР // Відомості Верховної Ради. – 1998. – № 22. – Ст. 114. 31. Про Концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 75/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 27-28. – Ст. 182.

32. Про культуру: Закон України від 14 грудня 2010 року № 2778-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 24. – Ст. 168.

33. Про Міжвідомчу комісію з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України: Указ Президента України від 22 січня 2002 року № 63/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 4. – Ст. 132.

34. Про науково-технічну інформацію: Закон України від 25 червня 1993 року № 3322-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 33. – Ст. 345.

35. Про Національний архівний фонд та архівні установи: Закон України від 24 грудня 1993 року № 3814-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86.

36. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 року № 74/98-ВР // Відомості Верховної Ради України – 1998 – № 27-28 – Ст. 181.

37. Про Національну раду України з питань телебачення і радіомовлення: Закон України від 23 вересня 1997 року № 538/97ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 48. – Ст. 296.

38. Про Національну систему конфіденційного зв'язку: Закон

України від 10 січня 2002 року № 2919-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 15. – Ст. 103.

39. Про невідкладні заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки України: Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 21 березня 2008 року // Офіційний вісник Президента України. – 2008. – № 18. – Ст. 570.

40. Про нормативи мінімального забезпечення сіл, селищ та міст кіосками з продажу друкованих засобів масової інформації (преси): Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2009 року № 1140-р // Офіційний вісник України. – 2009. – № 75. – Ст. 2575.

41. Про обов'язковий примірник документів: Закон України від 9 квітня 1999 року № 595-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 22-23. – Ст. 199.

42. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 року № 964 – IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 29. – Ст. 1433.

43. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 року № 537-V // Відомості Верховної Ради України – 2007. – № 12. – Ст. 102.

44. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 року № 539/97ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 49. – Ст. 299.

45. Про радіочастотний ресурс України: Закон України від 1 червня 2000 року № 1770-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 36. – Ст. 298.

46. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 35. – Ст. 237.

47. Про ратифікацію Статуту і Конвенції Міжнародного союзу електрозв'язку: Закон України від 15 липня 1994 року № 116/94ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 33. – Ст. 306.

48. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 39. – Ст. 181.

49. Про систему суспільного телебачення і радіомовлення України: Закон України від 18 липня 1997 року № 485/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 45. – Ст. 284.

50. Про телебачення і радіомовлення: Закон України від 21 грудня 1993 року № 3759-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 10. – Ст. 43.

51. Про телекомунікації: Закон України від 18 листопада 2003 року № 1280-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 12. – Ст. 155.

52. Рекомендації щодо норм і принципів висвітлення засобами масової інформації питань, які стосуються дітей: Схвалено Рішенням Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі

від 26 жовтня 2011 року № 6.

53. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № № 40 – 44. – Ст. 356.

Основна література:

54. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник для студентів вузів / Б. А. Кормич. – Х. : Бурун і К, 2011. – 334 с.

55. Марущак А. І. Інформаційне право: доступ до інформації : навч. посіб. / А.І. Марущак. – К. : КНТ, 2007. – 532 с.

56. Марущак А. І. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності : навч. посіб. / А.І. Марущак. – К. : Видавничий дім «Скіф», 2008. – 342 с.

57. Основи інформаційного права України : навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. – К. : Знання, 2004. – 274 с.

58. Синєокий О. В. Інформаційне право України та електронне право високих технологій : [електронний ресурс] (електронний курс лекцій українською мовою) / О.В. Синєокий; Запорізький національний університет; Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [цифрова мікроформа e-text]. – Запоріжжя : ЗНУ, 2010. – 215 ел. с. – Режим доступу: www.nbu.gov.ua/books/2010/10sovipu.pdf – Назва з екрана.

Додаткова література:

59. Базанов Н. До питання створення матриці для порівняння інформаційного законодавства / Н. Базанов, М. Швець // Правова інформатика. – 2004. – № 2. – С. 28-33.

60. Бачило І. Інформаційне право як запорука інноваційного розвитку нації / І. Бачило, О. Соснін // ВІСН. – 2012. – № 1. – С. 12-14.

61. Бек М. Право на інформаційне самовизначення / М. Бек // Юридичний журнал. – 2012. – № 3. – С. 81-87.

62. Беляков К. Інформатизація організаційно-правової сфери суспільної діяльності / К. Беляков // Право України. – 2005. – № 6. – С. 88-92.

63. Гелич Ю. О. Перспективи розвитку правового статусу суб'єктів діяльності друкованих засобів масової інформації в Україні /

Ю. О. Гелич // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 126-130.

64. Демкова М. Інформаційне право: стан та перспективи розвитку в Україні (з «круглого столу») / М. Демкова // Право України. – 2004. – № 5. – С. 169-171.

65. Демчук О. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу особи / О. Демчук [та ін.] // Юридична газета. – 2012. – 24 квіт. (№ 17). – С. 34-35.

66. Дімчогло М. Консолідація конституційних положень щодо інформаційних правовідносин у законодавстві / М. Дімчогло // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 6. – С. 39-42.

67. Дімчогло М. Основи теорії консолідації інформаційного законодавства / М. Дімчогло // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С. 41-46.
68. Жилінкова І. Правове регулювання Інтернет-відносин / І. Жилінкова // Право України. – 2003. – № 5. – С. 124-127.
69. Задорожня Л. До питання огляду законодавства в інформаційній сфері / Л. Задорожня // Правова інформатика. – 2004. – № 3. – С. 18-23.
70. Інформаційне забезпечення управлінської діяльності в умовах інформатизації: організаційно-правові питання теорії і практики : Монографія / Р.А. Калюжний, В.О. Шамрай, В.Д. Гавловський, М.В. Гуцалюк, М.Я. Швець, В.С. Цимбалюк, Ю.В. Яцишин, А.С. Ластовецький / За ред. Р.А. Калюжного, В.О. Шамрая. – Київ : АДПС України, 2002. – 296 с.
71. Конах В. К. Реформування системи державного управління інформаційною сферою як передумова ефективного забезпечення інформаційно-психологічної безпеки України / В. К. Конах // Збірник наукових праць Гілея: науковий вісник. – 2011. – №53.
72. Копылов В.А. Информационное право: Учебник / В.А. Копылов. – М. : Юристъ, 2005. – 512 с.
73. Кормич Б. А. Інформаційна безпека: організаційно-правові основи : навчальний посібник для студентів вузів / Б. А. Кормич. – К. : Кондор, 2004. – 384 с.
74. Корнеев И.К. Информационная безопасность и защита информации / И.К. Корнеев, Е.А. Степанов. – М., 2001. – 304 с.
75. Костецька Т.А. Інформаційне право України : навч. посіб. / Т. А. Костецька ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : КНТЕУ, 2009. – 169 с.
76. Кохановська О. Теоретичні проблеми цивільно-правового регулювання інформаційних відносин в Україні / О. Кохановська // Право України. – 2004. – № 2. – С. 105-107.
77. Кукіна З. Правове регулювання діяльності засобів масової інформації в Європейському Союзі / З. Кукіна // Юридична Україна. – 2012. – № 7. – С. 81-85.
78. Кушакова-Костицька Н. Від свободи слова до інформаційного суспільства / Н. Кушакова-Костицька // Право України. – 2004. – № 7. – С. 129-133.
79. Лащенко Н. Необхідність прийняття інформаційного кодексу України / Н. Лащенко // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 6. – С. 43-45.
80. Магновський І. Формування внутрішнього права в умовах інтеграційних правових процесів сучасності / І. Магновський // Право України. – 2005. – № 3. – С. 118-121.
81. Максимова С. Міжнародно-правове регулювання інформаційних відносин / С. Максимова // Юридичний журнал. – 2012. – № 1. – С. 67-85.
82. Марущак А. І. Інформаційне право України : підручник для студентів вузів / А. І. Марущак. – К. : Дакор, 2011. – 451 с.
83. Маштак К. Нормативно-правове регулювання забезпечення права

на доступ до публічної інформації / К. Маштак // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 4. – С. 81-84.

84. Мезенцева Н. Б. До питання нормативно-правового регулювання взаємовідносин у кіберпросторі в контексті підтримання безпеки України в інформаційній сфері / Н. Б. Мезенцева // Наука і оборона. – 2012. – № 1. – С. 29-33.

85. Нечипорук Ю. Суб'єктний та об'єктний склад інформаційних правовідносин / Ю. Нечипорук // Юридична Україна. – 2012. – № 6. – С. 39-44.

86. Оніщенко Н. Проблеми протидії правопорушенням в інформаційній сфері: реалії та перспективи / Н. Оніщенко, С. Сунегін // Віче. – 2012. – № 11. – С. 33-36.

87. Основи інформаційного права України : навчальний посібник для студентів вузів / ред. М. Я. Швець. – К. : Знання, 2009. – 414 с.

88. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навчальний посібник / Г. Г. Почепцов, С. А. Чукут. – К. : Знання, 2006. – 663 с.

89. Свобода інформації та право на приватність в Україні. – Том 2: Право на приватність: *conditio sine qua non* / Харківська правозахисна група. – Харків : Фоліо, 2004. – 200 с.

90. Северин В.А. Правовое регулирование информационных отношений / В.А. Северин // Вестник Московского ун-та. Сер.11. Право. – 2000. – № 5. – С. 21-36.

91. Селезньова О. Інформаційне законодавство України: перспектива кодифікації / О. Селезньова // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С. 37-40.

92. Синєокий О. В. Високотехнологічне інформаційне право України : навчальний посібник для студентів вузів / О. В. Синєокий. – Х. : Право, 2010. – 360 с.

93. Скачкова Т. Документ як джерело інформації про особу / Т. Скачкова // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 2. – С. 145-147.

94. Словник термінів інформаційного права / Упоряд. А. І. Марушак ; за заг. ред. М. Я. Швеця. – К. : КНТ, 2008. – 184 с.

95. Соснін О. Про право громадян на інформацію в сучасному суспільстві / О. Соснін // Віче. – 2012. – № 8. – С. 24-27.

96. Субіна Т. Інформатика як основа формування інформаційного суспільства та як об'єкт правознавства / Т. Субіна, В. Шкарупа // Правова інформатика. – 2004. – № 4. – С. 22-28.

97. Сучасний стан, поняття та визначення змістовної частини, інкорпорація нормативних актів з правових питань у сфері інформації та її захисту : Наук. видання / В.Д. Гавловський, О.І. Коваленко, В.К. Гіжевський, В.С. Цимбалюк та ін.; За заг. ред.: р. Калюжного, В. Філонова. – К.; Донецьк : Донецький ін-т внутр. справ МВС України; Ін-т екон. та права «КРОК», 2001. – 230 с.

98. Тунік А. Міжнародно-правові стандарти захисту інформації про

особу: стан і перспективи / А. Тунік // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 1. – С. 131-134.

99. Тунік А. Персональні дані, інформація про особу, конфіденційна інформація про особу: аспекти співвідношення / А. Тунік // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 5. – С. 50-54.

100. Цивільне право України: У 2 т. Т.1: Підручник / за ред. В.І. Борисова, за ред. І.В. Спасибо-Фатєєва, за ред. В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 480 с.

101. Цивільне право України: У 2 т. Т.2: Підручник / за ред. В.І. Борисова, за ред. І.В. Спасибо-Фатєєва, за ред. В.Л. Яроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 552 с.

102. Цимбалюк В. С. Інформаційне право : основи теорії і практики : монографія / В. С. Цимбалюк. – К. : Освіта України, 2010. – 389 с.

103. Червякова О. Організаційно-правові засади доступу громадян до публічної інформації : питання вдосконалення / О. Червякова // Вісник прокуратури. – 2012. – № 1. – С. 90-97.

104. Чуприна О. Право на інформацію: адміністративно-правовий аспект / О. Чуприна // Підприємництво, господарство і право. – 2012. – № 1. – С. 127-130.

105. Шарабурина О. О. Організаційні аспекти забезпечення адміністративно-правового режиму інформації з обмеженим доступом / О. О. Шарабурина // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 1. – С. 158-162.

106. Шимон С.І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 1: навч.метод. посіб. / С.І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 304 с.

107. Шимон С.І. Цивільне право України [Текст]. У 2 ч. Ч. 2: навч.метод. посіб. / С.І. Шимон. – К. : КНЕУ, 2006. – 312 с.